

KPSW 2019/20

Nazwa przedmiotu/modułu:	Biomedyczne podstawy rozwoju człowieka
Nazwa angielska:	Biomedical bases of development of human
Kierunek studiów:	Wychowanie fizyczne
Tryb/Poziom studiów:	Stacjonarne/I-go stopnia – licencjackie
Profil studiów	praktyczny
Jednostka prowadząca:	Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Przyrodniczo - Techniczny, Zakład Wychowania Fizycznego
Prowadzący przedmiot:	Dr Wiktor Dźygóra

I Formy zajęć, liczba godzin

Semestr	W	C	L	WR	Łącznie	ECTS
1	15	15	-	-	15	2

II Cel przedmiotu

C1. Zapoznanie z aparaturą pojęciową i terminologią edukacji zdrowotnej i profilaktyki, czynnikami determinującymi rozwój człowieka w ontogenezie wraz z periodyzacją i charakterystyką głównych etapów jego rozwoju. Kształtowanie postawy i kultury proekologicznej.

C2. Omówienie klasyfikacji somatotypów wraz z ich charakterystyką. Omówienie metod i techniki oceny i kontroli rozwoju fizycznego oraz psychomotorycznego dzieci i młodzieży wraz z umiejętnością ich stosowania, analizowania wyników badań, wyciąganiem wniosków i podejmowaniem stosownych działań. Umiejętność dokonywania oceny stanu zdrowotnego dzieci i młodzieży.

C3. Przedstawienie zjawiska akceleracji rozwoju na wybranych przykładach z towarzyszącymi zagrożeniami współczesnej szkoły.

C4. Scharakteryzowanie poszczególnych etapów rozwoju fizycznego i psychomotorycznego.

C5. Omówienie wybranych chromosomopatii i genopatii, przyczyn i mechanizmów ich powstawania, jak i profilaktyki. Uświadomienie znaczenia diagnostyki badań prenatalnych i funkcjonujących poradni genetycznych.

C6. Zapoznanie z metodyką projektowania profilaktycznych programów edukacyjnych w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych.

III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji:

Znajomość treści programowych, nabyte umiejętności intelektualne i sensomotoryczne oraz kompetencje na IV poziomie kształcenia (liceum i technikum).

IV Oczekiwane efekty kształcenia

EK-1 – Zna podstawowe pojęcia i terminologię z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Posiada wiedzę z zakresu czynników determinujących rozwój fizyczny i psychomotoryczny człowieka, potrafi je scharakteryzować i dokonać ich wartościowania. Dostrzega związki, relacje pomiędzy poznanymi czynnikami rozwoju a wzrostem i obserwowanymi zmianami jakościowo-ilościowymi organizmu na różnych etapach rozwoju ontogenetycznego człowieka (periodyzacja rozwoju). Docenia wartość zdrowego stylu życia i poziomu kultury zdrowotnej. Przedstawia periodyzację rozwoju w powiązaniu z wieloaspektową charakterystyką poszczególnych jej etapów. Wykazuje umiejętność wartościowania, integrowania i prezentowania wiedzy z różnych dyscyplin biomedycznych. Jest świadom wagi i wpływu określonych czynników rozwoju na organizm człowieka na różnych etapach ontogenezy.

EK-2 – Klasyfikuje i opisuje somatotypy. Przedstawia najczęściej występujące zaburzenia rozwojowe. Zna i potrafi stosować metody oceny i kontroli rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dzieci i młodzieży.

EK-3 – Potrafi wyjaśnić i opisać zjawisko akceleracji rozwoju na wybranych przykładach, dostrzegając jednocześnie zagrożenia z nim związane. Zna krytyczne momenty w rozwoju, istotne w aspekcie zarówno możliwości występowania różnorodnych zaburzeń/dysfunkcji, jak i działań profilaktycznych. Zna choroby wieku szkolnego i wybrane choroby cywilizacyjne.

EK-4 – Zna najczęściej występujące obciążenia genetyczne (genopatie i chromosomopatie), ich przyczyny i mechanizmy powstawania z uwzględnieniem profilaktyki i diagnostyki badań prenatalnych. Zna skutki wpływu świadomej aktywności ruchowej na sprawność i wydolność organizmu. Charakteryzuje się dojrzałą ukształtowaną postawą

prozdrowotną i proekologiczną. Zna zasady tworzenia programów edukacyjnych i potrafi projektować edukacyjne i profilaktyczne programy edukacyjne.

V Treści programowe		
Wyk.	Forma zajęć: wykład	Liczba godzin
1	Pojęcia i terminologia związana z edukacją zdrowia i profilaktyką zdrowotną. Metodyka projektowania programów edukacyjnych. Wstępne projektowanie programu „Edukacja zdrowia i profilaktyka zdrowotna”.	3
2	Czynniki determinujące rozwój ontogenetyczny człowieka i ich charakterystyka.	2
3	Periodyzacja rozwoju człowieka. Charakterystyka głównych etapów rozwoju prenatalnego i postnatalnego wraz z okresami krytycznymi w rozwoju psychofizycznym.	2
4	Pojęcie, klasyfikacja i charakterystyka somatotypów człowieka.	2
5	Akceleracja rozwoju biologicznego w wybranych okresach ontogenezy, jej przyczyny i występujące zagrożenia we współczesnej szkole.	2
6	Rzeczywistość fizyczny i psychomotoryczny na różnych etapach ontogenezy.	1
7	Choroby genetyczne (chromosomopatie i genopatie), ich etiologia, symptomatyka, profilaktyka i terapia. Diagnostyka prenatalna i jej znaczenie.	1
8	Kolokwium końcowe.	2
9	Suma godzin	15
10		
Forma zajęć: ćwiczenia		
1	Stan środowiska przyrodniczego i jego wpływ na zdrowie człowieka (przykłady).	2
1	Żywność jako podstawowy czynnik wpływający na wzrost i rozwój psychofizyczny człowieka. Nadwaga i otyłość - problem współczesnego etapu rozwoju cywilizacji.	2
2	Choroby cywilizacyjne – pojęcie, charakterystyka, przyczyny i profilaktyka.	2
3	Choroby wieku szkolnego i ich wpływ na rozwój psychofizyczny dzieci młodzieży.	2
4	Styl życia i kultura zdrowotna a rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży.	1
5	Wpływ różnorodnej aktywności ruchowej na rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży.	1
6	Metody i techniki oceny i kontroli rozwoju fizycznego i psychomotorycznego dzieci i młodzieży.	2
7	Prezentacja i ocena opracowanych programów edukacji i profilaktyki zdrowotnej.	2
8	Podsumowanie zrealizowanych treści programowych. Kolokwium końcowe.	1
	Suma godzin	15
VI Narzędzia dydaktyczne:		
1.	Środki multimedialne, filmy, foliogramy.	
2.	Plansze, atlasy, modele, mikroskopy + preparaty mikroskopowe tkanek i narządów człowieka i in.	
3.	Miesięczniki, kwartalniki, podręczniki akademickie oświatowe i inne źródła informacji.	
VII Metody dydaktyczne		
	1. Wykład problemowy. 2. Wykład konwersatoryjny. 3. Metoda problemowa. 4. Metoda sytuacyjna. 5. Dyskusja dydaktyczna.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Oceny śródsesestralne /częstkowe/: rozwiązywanie problemów, opis zjawisk i procesów biomedycznych na przykładach, definiowanie pojęć, dokonywanie analizy porównawczej, interpretacji, wnioskowania, projektowania i in.	
F2	Ocena projektu edukacyjnego	
P	Kolokwium pisemne końcowe obejmujące treści programowe wykładów i ćwiczeń z wykorzystaniem zaprojektowanych zadań badających poziom opanowania wiedzy i umiejętności. Zadania są punktowane wraz z przeliczeniem na oceny (struktura ocen); 60 % i więcej stanowi podstawę zaliczenia przedmiotu.	
IX Obciążenie pracą studenta		
Forma aktywności		Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Zajęcia programowe		30
Przygotowanie się do zajęć		45

Konsultacje(średnio na studenta)	15
Przygotowanie się do kolokwium pisemnego	15
Opracowanie profilaktycznego projektu edukacyjnego.	10
Suma	115
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	2

X Literatura podstawowa i uzupełniająca

Literatura podstawowa:

1. Bartkowiak Z. – Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania. WSiP, Warszawa 1986.
2. Connor J.M. i wsp. – Podstawy genetyki medycznej. PZWL, Warszawa 1991..
3. Demel M, Skład A. – Teoria wychowania fizycznego. PWN Warszawa 1974.
4. Dzygóra W. – ŚRODOWISKO-CZŁOWIEK-ZDROWIE.Problemy ekologiczne i ekologiczno-zdrowotne. Wyd. Kolegium Karkonoskie. Jeleniej Górze 2009.
5. Dzygóra W. – Wirusy jako patogeny człowieka. Wyd. Kolegium Karkonoskie. Jeleniej Górze 2018.
5. Jaczewski A. – Biologiczne i medyczne podstawy rozwoju i wychowania. WSiP, Warszawa 2001.
6. Jopkiewicz A. – Biologiczne podstawy rozwoju człowieka. ITiE, Kielce 1995.
7. Radiukiewicz S. B. – Medycyna szkolna. PZWL, Warszawa 1996.
8. Sylwanowicz W. i wsp. – Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL, Warszawa 1995.
9. Trześniowski R. – Zabawy i ry ruchowe. WSiP Warszawa 1995.
10. Wolański N. – Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania. PWN, Warszawa 1983.
11. Wolański N. – Rozwój biologiczny człowieka. PWN, Warszawa 2006.
12. Jarygin W. – Biologia. PZWL, Warszawa 1991.

Literatura uzupełniająca:

1. Bartel H. – Embriologia dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2004.
2. Bugaj T. – Zdrowie publiczne. KTN, Jelenia Góra 1992.
3. Bugaj T. – Ekologia środowiskowa a zdrowie. KTN, Jelenia Góra 1996.
4. Passarge E. – Genetyka – ilustrowany przewodnik. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2004.

XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI

Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe wykłady/ćwiczenia]	Metody nauczania	Narzędzia dydak.	Sposób oceny
EK 1	K-W2 CW3, K-W18 CW3, K-W20 CW5, K-28 D1/E1W6, K-W35, D1/E1W13, K-W42 P6S-WG, K-W43 P6S-WG, K-U1 B1U1	C 1,4,6	W. 1,2,3, Ćw. 1,2,5,6	1,2,3,5	1, 2, 3	F1
EK 2	K-W42 P6S-WG, K-W43 P6S-WG, K-U1 B1U1	C 2	W. 4 Ćw. 2,7	1,3, 4,5	1, 2, 3	F1
EK 3	K-W43 P6S-WG,	C 3	W. 5,6 Ćw. 3,4	1,3,5	1, 2, 3	F1
EK 4	K-W2 CW3, K-W18 CW3, K-W20 CW5, K-28 D1/E1W6K-K14 D1/E1K5, K-K22 P6S-UO	C 5,6	W. 1,7 Ćw. 6	1,3,5	1, 2, 3	F1,F2,P

XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

1. Zasady weryfikacji efektów kształcenia przedstawiane są studentom podczas pierwszych zajęć dydaktycznych.
2. Prowadzący udostępnia zainteresowanym studentom stosowne materiały dydaktyczne, w tym dotyczące efektów kształcenia w zakresie prowadzonego przedmiotu.
3. Student może uzyskać wszelkich informacji związanych z procesem edukacyjnym podczas realizowanych konsultacji zgodnie z podanym do wiadomości harmonogramem.

XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Projekty edukacyjne, materiały do ćwiczeń i in. znajdują się w Pracowni Biologii Medycznej [s. 204/205].
2. Zajęcia z biologicznych podstaw rozwoju człowieka odbywają się w sali wykładowej (s. 202 lub 110).
3. Termin odbywania zajęć zgodny z planem w danym semestrze.
4. Konsultacje realizowane są zgodnie z harmonogramem w Pracowni Biologii Medycznej (s. 204) [w każdym semestrze ulega zmianie].